

Paweł Jan NOWACKI (1905-1979)

Wielki patriota, inżynier, wynalazca, uczony. Profesor politechnik: Łódzkiej, Wrocławskiej i Warszawskiej, w dziedzinach: automatyka, elektroenergetyka, elektronika, miernictwo i maszyny elektryczne, nukleonika, technika radarowa, technika wysokich napięć, trakcja elektryczna i innych. Pułkownik RAF (WW2). Człowiek uniwersalny.

Urodził się 25 VI 1905 r. w Berlinie — pochodzenia polskiego i narodowości polskiej. W Berlinie uczęszczał do Szkoły Powszechnej nr 257 (1911-15), i do IV Gimnazjum Mat.-Przyrodniczego im. Jahna (1915-19).
• W marcu 1919 r. przekradł się sam przez granicę (na froncie odbywały się walki) do Poznania aby uczęszczać do polskiego Gimnazjum M-P (1919-24).

Studia odbył w Politechnice Lwowskiej (PL), ponieważ Politechnika Gdańska odrzuciła jego podanie. Dyplom inż. elektryka uzyskał z wynikiem celującym (2 XII 1929). Jeszcze jako student miał osiągnięcia techniczne: • na I roku wydał monografię pt. "Przerwywacze elektryczne", • wygrał konkurs na oświetlenie przystanków tramwajowych w Warszawie i Krakowie (1925), • został asystentem w Kat. Miernictwa Elektrycznego PL u prof. K. Idaszewskiego (1 X 1928). Równolegle pracował w P. Z. Siemens we Lwowie jako inż. i budował m.in.: elektrownię w Brodach, linie WN: Brody - Radziwiłłów (15 kV) i Lwów - Brzuchowice (30 kV) oraz rozdzielnię w elektrowni w Stanisławowie.

Był doradcą technicznym Tow. Lekarzy Polskich (TLP) we Lwowie i zelektryfikował z własnej inicjatywy Zdrój Morszyn, należący do TLP (1930-36).

W latach 1930-31 pracował w centrali Siemens-Schuckertwerke (SSW) w Berlinie. Nauczył się budowy maszyn i prostowników. Trasował linię 110 kV Fenne - Heinitz w Zagłębiu Saary i budował linię 220 kV Borcken - Hanower, należącą do "Preussen-Elektra". Był kier. budowy linii 220 kV z Hirschfelde do elektrowni pompowo-elektrycznej Niederwartha k/Drezna, wykonał skrzyżowanie Łaby na słupach o wys. 75 m (t.zw. "Elb-Kreuzung"). Był również (1931) inż. na bud. elektrowni pompowej Bringhausen (t.zw. "Ederthalsperren" koło Bad Wildungen w księstwie Waldeck).

Wrócił do Polski (30 IX 1931) i został adiunktem w Kat. Maszyn Elektrycznych w PL. Doktorat uzyskał z wyróżnieniem, za pracę p.t. "Nowy sposób obliczania linii daleko-siężnych met. wykresów kołowych" (12 VII 1937). • Przeniósł się na Górny Śląsk (1936), gdzie pracował jako inż. w Polskich Zakł. Siemens w Katowicach. • W międzyczasie (1935) przez kilka mies. przebywał w Anglii jako ekspert, odbierający lokomotywy elektryczne i prostowniki ręcione dla Warszawskiego Węzła Kolejowego.

Na Górnym Śląsku zelektryfikował szereg obiektów przemysłowych (1936-39), m.in. uruchomił pierwsze urządzenie wyciągowe "SKIP" w kopalni Skarboferm w Chorzowie. Został dyr. techn. Fabryki Kabli i Druku (FKD) w Będzinie (1 IX 1938) i kierował pracą kilku wydziałów. Wprowadził produkcję miedzi kadmowej na przewody jezdne dla PKP. Po wybuchu II wojny św. FKD została zbombardowana (3 IX 1939). • Po nadejściu Niemców odmówił współpracy z nimi i ukrywał się przed Gestapo. Zorganizował ucieczkę na Węgry (I i II 1940), tam zgłosił się jako ochotnik do Wojska Polskiego na Zachodzie, wyjechał do Francji (1 III 1940). • Opis dalszych "filmowych" losów Pawła Jana Nowackiego jest dostępny w Internecie na stronie SAiP OW:

<http://apw.ee.pw.edu.pl/tresc/sylw/nowacki.htm>

Sekcja Automatyki
i Pomiarów
OW SEP

Oddział Warszawski

Pan/Pani .....
jest zaproszony/a

na uroczyste

SEMINARIUM

dla uczczenia

110. rocznicy urodzin

PAWŁA JANA NOWACKIEGO

**Członka Rzeczywistego PAN,
Dyrektora Instytutu Badań Jądrowych w Świerku
pod Warszawą,
Członka Honorowego SEP**

20 maja 2015 r. godz. 16:30–19:30

w sali konferencyjnej

Wydziału Elektrycznego Politechniki Warszawskiej,

gmach Starej Kotłowni (sala 4 i 5)

przy Placu Politechniki 1 w Warszawie

SEMINARIUM SAiP OW SEP

z okazji

Rocznicy urodzin prof. Pawła Jana Nowackiego

Połączone z uroczystością wręczenia medali SEP
członkom

Oddziału Warszawskiego Stowarzyszenia Elektryków Polskich

GOŚCIE HONOROWI

Przewodniczący Polskiej Sekcji IEEE — Ryszard Jachowicz

Prezes SEP — Piotr Szymczak

Dziekan Wydziału Elektrycznego PW — Lech Grzesiak

Prezes OW SEP — Miłostława Bożentowicz

KOMITET ORGANIZACYJNY

Andrzej Marusak — *przewodniczący*

Robert Borysik

Paweł Krajewski

Piotr Marusak

SEKCJA AUTOMATYKI I POMIARÓW Oddziału Warszawskiego
Stowarzyszenia Elektryków Polskich

ul. Czackiego 3/5, 00-043 Warszawa, pok. 140

tel. 22-827-38-46, <http://apw.ee.pw.edu.pl>

e-mail: owsep@neostrada.pl

PROGRAM

OTWARCIE SEMINARIUM — godz. 16:30, sala 4

Wystąpienie Przewodniczącego Polskiej Sekcji IEEE (ok. 4')

Wystąpienie Prezesa SEP (ok. 4')

Wystąpienie Dziekana Wydziału Elektrycznego PW (ok. 4')

Wystąpienie Prezesa OW SEP (ok. 4')

REFERAT OKOLICZNOŚCIOWY — godz. 16:45

"Sylwetka profesora Pawła Jana Nowackiego (1905-1979)"

— *Andrzej Marusak*, dr inż. – *przewodniczący SAiP OW SEP*; (ok. 20')

CEREMONIA WRĘCZANIA medali i wyróżnień SEP

— od godz. 17:05

REFERATY TECHNICZNE — od godz. 17:15 do 18:45

"Reaktory jądrowe małej mocy - stan i perspektywy rozwoju"

— *Andrzej Strupczewski*, prof. dr inż. - *Rzecznik ds. Energetyki Jądrowej, NCBJ (Narodowe Centrum Badań Jądrowych)*. (30' z dyskusją)

"LIDAR czyli RADAR w paśmie optycznym - oczekiwania i możliwości"

— *Jacek Wojtanowski*, mjr dr inż. - *Kierownik Zakładu Technologii Optoelektronicznych (Instytut Optoelektroniki, Wojskowa Akademia Techniczna)*. (30' z dyskusją)

"Techniczne i wojskowe aspekty zwalczania nowoczesnych rakiet balistycznych klasy SS-26 Iskander"

— *Przemysław Kowalczyk*, dr inż. - *Wicedyrektor Biura Systemów Obrony Przeciwlotniczej i Przeciwrakietowej, PIT-RADWAR S.A. (Polska Grupa Zbrojeniowa)*. (30' z dyskusją)

ZAKOŃCZENIE SEMINARIUM — godz. 18:45

POCZĘSTUNEK — od godz. 18:50 do 19:30, sala 5